

MEDDELELSE

Elmateriel

nr. 10/09

(Erstatter Elmateriel nr. 13/06)

Februar 2009

MVE

Montering af belysningsarmaturer

Generelt

Belysningsarmaturer er i de fleste tilfælde konstrueret og prøvet efter den europæisk standard EN 60598, og kan på denne baggrund lovligt markedsføres i alle de europæiske lande. Efter EN 60598- 1 § 3.3 skal alle oplysninger, for at sikre korrekt installation, være angivet på armaturet eller i fabrikantens vejledning.

Elinstallatørloven i Danmark tillader, at lægmand selv opsætter og nedtager belysningsarmaturer, og oplysninger om særlige forhold i forbindelse med korrekt installation er derfor særligt vigtige. Efter Stærkstrømsbekendtgørelsen, afsnit 6, 510.3, skal materiel monteres, tilsluttes og anvendes i overensstemmelse med anvisninger af sikkerhedsmæssig betydning, fx fabrikantanvisninger.

Ledningstilslutning

Vi gør derfor opmærksom på, at installationsforholdene kan være forskellige fra land til land. Installationsdåser dimensioner er ikke standardiseret i Europa. Fabrikanter eller importører af belysningsarmaturer til montage på dåse skal derfor tage hensyn til de installationsdåser, der anvendes på det danske marked.

Belysningsarmaturer til fast montage på væg eller loft, der ikke er for montage på dåse, og derfor kun kan monteres med kabel eller bøjelig ledning på væg eller loft, skal være forsynet med en ledningsåbning uden skarpe kanter.

SIKKERHEDSSTYRELSEN

Nørregade 63

6700 Esbjerg

Tlf 33 73 20 00

Fax 33 73 20 99

sik@sik.dk

www.sikkerhedsstyrelsen.dk

CVR-nr. 27 40 31 23

ØKONOMI- OG

ERHVERVSMINISTERIET

Belysningsarmaturer, der kan tilsluttes vha. en tilledning, skal desuden være forsynet med en aflastningsindretning.

Hvis et belysningsarmatur er beregnet for afslutning af den faste installation, fx hvor ledningerne kommer direkte ud fra væg eller loft, skal det fremgå af vejledningen.

Belysningsarmaturer uden bagplade

Stærkstrømsbekendtgørelsen, afsnit 6, 515.1 indeholder særlige krav til installation af materiel uden bagplade. En del belysningsarmaturer til væg- eller loftmontering er i udførelser uden bagplade.

Følgende krav gælder for den slags materiel:

Materiel uden bagplade må ikke monteres på en bygningsoverflade, medmindre følgende krav er opfyldt:

- en overførsel af spænding til bygningsoverfladen er forhindret
- der er brandsikker adskillelse mellem materiellet og en brændbar bygningsoverflade.

Hvis bygningsoverfladen er ikke-metallisk og ikke-brændbar, kræves det ikke, at man træffer yderligere forholdsregler.

I modsat fald kan kravene opfyldes på en af følgende måder:

- hvis bygningsoverfladen er metallisk, skal den være forbundet til beskyttelseslederen (PE) eller til udligningsforbindelsen i installationen, i overensstemmelse med 413.1.6 og 547.1.2.
- hvis bygningsoverfladen er brændbar, skal materiellet være adskilt fra den med et egnet mellemlæg af isolermateriale med en brændbarheds kategori FH1 ifølge IEC 60707.

IEC 60707 er imidlertid udgået, og den er i princippet erstattet af den europæiske standard serie EN 60695. I denne europæiske standard findes der ikke en prøve, der er helt identisk med FH1 prøven, men Sikkerhedsstyrelsen har besluttet, at et isolérmateriale, der opfylder en glødetrådsprøve efter EN 60695-2-11 "Glow-wire flammability test method for end-products" ved mindst 650 °C, kan anvendes.

En 1,5 - 2 mm. plade af fx ABS eller Polycarbonat opfylder normalt 650 °C glødetrådsprøven. Det er ofte et af de isolérmaterialer, der anvendes til kapslinger på elektrisk materiel.

Fabrikanter af armaturer uden bagplade skal i deres vejledning beskrive, hvordan armaturet kan installeres korrekt.
